

TRZY OSIEDLA - 35-40 TYS. MIESZKAŃCÓW - WIELKOŚĆ ZGORZELCA LUB BIELAWY
TRZY MOSTY- BRAK EWAKUACYJNEJ DROGI GŁÓWNEJ – TRANZYT PRZEZ ŚRODEK OSIEDLA

OSIEDLOWA SIĘĆ ODPORNOŚCI - PROJEKT

Spis treści

OSIEDLOWA SIEĆ ODPORNOŚCI DLA POŁUDNIOWO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI WROCŁAWIA....	3
1. O co chodzi w projekcie?.....	4
2. Dlaczego sieć jest skuteczniejsza niż działania osobne?.....	4
3. Główne cele projektu	4
4. Struktura organizacyjna.....	4
6. System wzajemnej pomocy mieszkańców	5
8. Scenariusze zagrożeń, które obejmuje sieć	6
9. Wspólna logistyka i zarządzanie zasobami	6
10. Zapobieganie cyberatakam i dezinformacji	6
11. Edukacja i ćwiczenia	7
12. Mierniki skuteczności.....	7
13. Oczekiwane efekty	7
14. Podsumowanie	7
15. Następne kroki	7

Materiały na sesję Rady Osiedla Oporów w dniu 16 marca 2026

OSIEDLOWA SIĘĆ ODPORNOŚCI DLA POŁUDNIOWO-ZACHODNIEJ CZĘŚCI WROCŁAWIA

To projekt, którego nie da się zbudować w pojedynkę. To jest otwarte zaproszenie do rad osiedli Muchoboru Wielkiego, Kleciny i Mokronosu Dolnego do współtworzenia sieci odporności naszej części Wrocławia. Tylko razem możemy stworzyć system bezpieczeństwa, który będzie działał nie na papierze, lecz w rzeczywistych sytuacjach — małych i dużych.

Ta inicjatywa wyrasta z wielopokoleniowych doświadczeń. Zawsze i wszędzie w chwilach niepewności największą wartością okazywali się ludzie, którzy mieszkają obok. Sieć kontaktów, które dawniej budowano przez pokolenia, teraz została zastąpiona przez media społecznościowe. Jednak to nie jest to samo.

Potrzebujemy czytelnej sieci zorganizowanej na poziomie osiedla oraz współpracy między osiedlami. Każdy mieszkaniec powinien mieć poczucie, że w razie potrzeby nie zostanie sam. Takie samo poczucie muszą mieć rady osiedli, szkoły, parafie oraz jednostki takie, jak Ochotnicza Straż Pożarna, czy lokalne punkty pomocy medycznej, które w naturalny sposób staną się głównymi elementami sieci.

Dlaczego właśnie te trzy osiedla?

Bo tworzą przestrzenną całość i reprezentują pewną wspólnotę interesów. Klecina, Oporów oraz Muchobór Wielki leżą na lewym, południowo-zachodnim brzegu Ślęzy, w oddaleniu od centrum miasta oraz instytucji centralnych. Z perspektywy Ratusza są słabo widoczne.

W razie jakiegokolwiek zagrożenia ulice naszych osiedli natychmiast zostaną sparaliżowane przez ruch pojazdów z centrum i do centrum, ponieważ obszar wielkości średniego miasta (35-40 tys. mieszkańców) nie posiada wewnętrznych obwodnic do przejęcia ruchu tranzytowego.

Jesteśmy w połowie realizacji **Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026**. Program dotyczy budowy schronów, punktów odporności, zabezpieczenia miejsc wrażliwych. Nowy plan ogólny Wrocławia w ogóle nie dostrzega tego problemu.

W razie awarii energetycznej, powodzi lokalnej, blokady dróg czy problemów z komunikacją — musimy umieć polegać na sobie nawzajem. Nawiązać kontakt z podmiotami naszej strefy aktywności gospodarczej.

Będziemy bardziej skuteczni, jeśli połączymy siły i zadziałamy razem. Dlatego powstał ten projekt! To dopiero początek drogi, zaproszenie do rozmowy i współtworzenia. Każdy głos i każda perspektywa mogą wzmocnić naszą lokalną odporność.

A teraz – spróbujmy to sobie wyobrazić

1. O co chodzi w projekcie?

Współczesne kryzysy — energetyczne, gospodarcze, komunikacyjne, środowiskowe czy informacyjne — oddziałują szybciej i szerzej niż kiedyś. Pojedyncze osiedle może reagować tylko w ograniczonym zakresie.

Sieć odporności sąsiedzkiej łączy zasoby czterech sąsiadujących osiedli, aby:

- szybciej informować mieszkańców,
- sprawniej reagować na nagłe zdarzenia,
- budować realną samopomoc,
- zapewnić bazę działania na pierwsze 72 godziny kryzysu,
- ograniczać chaos, panikę i podatność na dezinformację.

To projekt praktyczny, z ludzką twarzą, dający poczucie oparcia każdemu, a zwłaszcza osobom samotnym lub znajdującym się w sytuacjach kryzysowych.

2. Dlaczego sieć jest skuteczniejsza niż działania osobne?

Kryzysy nie zatrzymują się na granicy ulicy, osiedla ani dzielnicy.

Połączenie Oporowa, Muchoboru Wielkiego, Kleciny i Mokronosu Dolnego daje:

- większą pulę zasobów energetycznych, sprzętowych i ludzkich,
- lepszy dostęp do informacji (szkoły, parafie, OSP, lokalne instytucje),
- możliwość wzajemnego wsparcia gdy któreś osiedle jest czasowo przeciążone,
- spójny przekaz kryzysowy, eliminujący plotki i sprzeczne instrukcje,
- oszczędność pieniędzy i czasu — nie trzeba powielać struktur.

Sieć działa, gdy ktoś ma prąd, ktoś ma agregat, ktoś ma wiedzę, a ktoś inny może dotrzeć samochodem terenowym tam, gdzie idący pieszo nie dojdzie.

3. Główne cele projektu

- Zapewnienie szybkiej, rzetelnej informacji mieszkańcom.
- Budowa lokalnych punktów odporności (miejsca wsparcia, energii, informacji).
- Wsparcie w pierwszych 72 godzinach kryzysu — wtedy pomoc państwowa często ma opóźnienie.
- Stworzenie systemu wzajemnej pomocy opartego na realnych więziach.
- Zabezpieczenie komunikacyjne i logistyczne między osiedlami.
- Zapobieganie chaosowi informacyjnemu i manipulacjom.
- Podnoszenie świadomości mieszkańców na temat zagrożeń współczesności.

To projekt, który wzmacnia codzienność — a nie tylko sytuacje wyjątkowe.

4. Struktura organizacyjna

Rada Koordynacyjna OPO

Składa się z przedstawicieli czterech osiedli oraz wybranej jednostki OSP i Straży Miejskiej— koordynuje działania, ustala procedury i odpowiada za kontakt z instytucjami miasta.

Liderzy ulic

To osoby, które przekazują informacje, organizują lokalną pomoc i utrzymują kontakt z punktem informacyjnym OSP.

Punkty odporności

Mobilny punkt informacyjny jednostki OSP to kluczowy element operacyjny — niezależny energetycznie, mobilny, docierający tam, gdzie potrzeba.

Miejsca, w których mieszkańcy znajdują:

- informację,
- możliwość ogrzania się lub naładowania telefonu,
- podstawową wodę techniczną,
- dostęp do wolontariuszy i pierwszej pomocy.

Wymogi lokalizacyjne dla punktów mobilnej odporności

- Dostępność drogowa
- Możliwość krótkiego postoju pojazdu OSP
- Bliskość skupisk mieszkańców
- Bezpieczna przestrzeń dla pieszych
- Możliwość zasilania awaryjnego
- Widoczność i rozpoznawalność (np. „przy wejściu do szkoły”, „obok remizy”, itp)
- Brak kolizji z ruchem krytycznym
- Dostępność piesza z kilku stron osiedla
- Możliwość działania po zmroku
- Bliskość kluczowych lokalnych instytucji

Osie odporności

Zadaniem osi jest łączenie punktów odporności przy jednoczesnym spełnieniu warunków takich, jak:

- Przejezdność w kryzysie (dostępność dla OSP i karettek nawet przy częściowych blokadach. Minimum jedna alternatywna trasa.
- Pewny dostęp dla służb Brak szlabanów, zwężeń bez objazdu, punktów „ślepych”.
- Wysoka rozpoznawalność znane ulice, łatwa do odnalezienia bez GPS.
- Uwzględnienie barier naturalnych i technicznych (obejścia)
- Oś przepływu informacji

5. Terenowa sieć odporności: identyfikacja punktów oraz tras odporności – do ustalenia

6. System wzajemnej pomocy mieszkańców

- Trójki sąsiedzkie — małe, samodzielne grupy mieszkańców, wzajemnie się wspierające.
- Lista osób wrażliwych — seniorzy, osoby chore, niepełnosprawne, samotne.
- Sieć wolontariuszy-transportowców — kierowcy z autami terenowymi, dostawczymi, rowerami cargo.
- Bank sprzętu — latarki, koce, ładowarki ręczne, lampy solarne, drobne narzędzia.
- Procedury „72 godziny” — lekki domowy zestaw gotowości.

To odporność osiedli zaczyna się na poziomie ulicy i klatki schodowej.

8. Scenariusze zagrożeń, które obejmuje sieć

Energetyczne

- przerwy w dostawie prądu 6/24/48 h
- przeciążenia sieci
- awarie infrastruktury

Komunikacyjne

- blokady dróg
- awarie węzłów (A4, Aleja Karkonoska, kolej)
- ograniczenia transportu publicznego

Gospodarcze i zaopatrzeniowe

- braki wybranych produktów
- wzrost cen energii i ogrzewania
- przerwane łańcuchy dostaw

Środowiskowe i techniczne

- silne wichury
- lokalne podtopienia
- awarie budynków

Informacyjne i cyfrowe (nowy element)

- ataki phishingowe
- podszywanie się pod instytucje
- fałszywe alarmy i dezinformacja
- manipulacje w mediach społecznościowych

9. Wspólna logistyka i zarządzanie zasobami

- jedna lista wolontariuszy z czterech osiedli,
- rotacyjny magazyn sprzętu,
- uzgodnione punkty dystrybucji (żywność, woda, leki),
- współpraca z lokalnymi sklepami i aptekami,
- uzupełnianie mapy zasobów: studnie, panele PV, agregaty, specjaliści.

Połączone osiedla dysponują potencjałem, którego nie ma żadne z nich osobno.

10. Zapobieganie cyberatakowi i dezinformacji

To jeden z najważniejszych nowych filarów:

- Stworzenie jednego, oficjalnego kanału komunikatów dla czterech osiedli.
- Wyraźne oznaczenie źródeł informacji (SMS, tablice, strona projektu).
- wybrana jednostka OSP jako fizyczny punkt weryfikacji informacji.
- Instrukcje rozpoznawania fałszywych komunikatów.
- Proste procedury raportowania podejrzanych wiadomości.

Typowe zagrożenia informacyjne w kryzysach:

- „fałszywe alarmy” (np. rzekome ewakuacje),
- manipulowane zdjęcia lub filmy,
- treści podszywające się pod instytucje,
- wiadomości destabilizujące („brak chleba”, „kończy się paliwo”),
- ataki phishingowe kierowane do seniorów.

Sieć odporności opiera się na jasnym przekazie — bez paniki, bez szumu, bez chaosu.

11. Edukacja i ćwiczenia

- coroczne ćwiczenia w ramach osiedli (rotacyjnie),
- warsztaty z pierwszej pomocy, obsługi gaśnic, bezpieczeństwa energetycznego,
- miesięczne krótkie „instrukcje bezpieczeństwa”,
- działania dla młodzieży (np. Młodzieżowa OSP),
- integracja społeczna — pikniki, akcje porządkowe, spacerosiedlowe.

Odporność to nie tylko sprzęt, ale kultura współdziałania.

12. Mierniki skuteczności

- czas przekazywania informacji mieszkańcom,
- gotowość punktów odporności,
- liczba liderów ulic,
- liczba przeszkolonych mieszkańców,
- stan magazynu sprzętu i zasobów,
- aktywność systemu wzajemnej pomocy.

To pozwala monitorować i wzmacniać strukturę rok po roku.

13. Oczekiwane efekty

- poczucie bezpieczeństwa oparte o fakty, nie lęki,
- sprawniejsze reagowanie na awarie i zakłócenia,
- redukcja podatności na dezinformację,
- silniejsze więzi społeczne między osiedlami,
- wzrost kompetencji mieszkańców,
- realna odporność — fizyczna, energetyczna i informacyjna.

14. Podsumowanie

Połączone osiedla → większa stabilność.

Mobilny punkt informacyjny → szybka reakcja.

Mieszkańcy → fundament odporności.

Współpraca → najskuteczniejsza strategia bezpieczeństwa.

15. Następne kroki

- spotkanie rad osiedli,
- powołanie Rady Koordynacyjnej,
- wyznaczenie liderów ulic,
- audyt zasobów i infrastruktury,
- pikniki, warsztaty i gry terenowe.

Najbardziej praktyczne i dostępne online materiały dla społeczności lokalnych to przede wszystkim podręcznik programu CERT amerykańskiej agencji FEMA, opisujący organizację zespołów sąsiedzkiej pomocy:

<https://www.fema.gov/emergency-managers/individuals-communities/preparedness-training/community-emergency-response-team>.

Kluczowy dokument ONZ — Sendai Framework — zawiera wytyczne dla lokalnych władz i mieszkańców:

<https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>.

W polskich warunkach podstawowym źródłem jest poradnik Rządowego Centrum Bezpieczeństwa „Bądź Gotowy”:

<https://rcb.gov.pl/badz-gotowy/>.

Odporność cyfrową i informacyjną opisuje opracowanie Ministerstwa Cyfryzacji:

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/cyberbezpieczenstwo-dla-jst>.

Natomiast NATO StratCom COE udostępnia praktyczny zestaw narzędzi do rozpoznawania i ograniczania dezinformacji:

<https://stratcomcoe.org/publications/>.

Uzupełnieniem jest unijny zestaw wytycznych dotyczących zapobiegania i przygotowania na sytuacje kryzysowe:

https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/prevention-and-preparedness_en.

Bezpieczeństwo rodzi się nie z alarmów,
lecz z ludzi, którzy wiedzą, że mogą na sobie polegać.

Opracowała Alina Drapella-Hermansdorfer
Przewodnicząca Rady Osiedla Oporów
Wrocław, 10 marca 2026